

Reproduktivna prava: Kakav je stav ključnih međunarodnih organizacija i moje vlastite zemlje o tom pitanju?

Autor: Barry van Driel

TEMA

Reproduktivna prava

KONTEKST

Ova aktivnost povezana je s animiranim filmom o reproduktivnim pravima napravljenim za projekt Just Now.

Reproduktivna prava odnose se na zakonsku sposobnost donošenja odluka o tome kada će i hoće li osoba imati dijete. Imati reproduktivna prava znači imati zakonsku moć zaštititi pravo osobe da sama odlučuje o kontroli rađanja, trudnoći i rađanju djece.

Ženska reproduktivna prava bila su bojno polje stoljećima. Borba za reproduktivna prava i za kontrolu žena nad svojim tijelom poklopila se s općom borbom za kontrolu rađanja, prava žena i društvenu pravdu. Ovaj nastavni plan uglavnom se bavi pravom na pobačaj, ali nastavnici ga mogu, prema potrebi, proširiti.

Posebno upozorenje: budući da ovo može biti osjetljiva tema, nastavnici će morati postupati s oprezom kako bi izbjegli potencijalno protivljenje roditelja i/ili zajednice. Stoga se savjetuje da obavijeste kolege ili ravnatelja škole ako se ove aktivnosti odvijaju u školskom okruženju.

CILJEVI

- Podizanje svijesti među učenicima o ključnim međunarodnim organizacijama koje se bave pitanjem prava na pobačaj
- Pomaganje učenicima da steknu uvid u to kako su se međunarodne organizacije bavile ovim problemom i razlikama među njima u jeziku, prioritetima i fokusu
- Pomaganje učenicima da steknu razumijevanje onoga što se događa u njihovoj zemlji u vezi s pravima na pobačaj

METODE I OBLICI RADA

- Istraživanje
- Individualni rad i rad u malim skupinama
- Presentacije

ISHODI UČENJA

- Učenici stječu bolje razumijevanje ključnih međunarodnih organizacija i načina na koji se bave pitanjima reproduktivnih prava
- Učenici stječu bolje razumijevanje pravne situacije u svojoj zemlji u vezi s reproduktivnim pravima
- Učenici poboljšavaju svoje vještine istraživanja, suradnje, aktivnog slušanja i raspravljanja

MATERIJAL I POTREBNA OPREMA

- Pristup internetu
- *Flipchart* blok i markeri za potrebe izrade učeničkih plakata/prezentacija

Pregled aktivnosti (proces)

Trajanje: otprilike 4 x 45 minuta

PRIPREMA

Ova se nastavna jedinica može provoditi u bilo kom dijelu godine.

Budući da mnoge međunarodne organizacije koriste kratice koje nisu uvriježene, bilo bi dobro da nastavnici posjete dolje navedene stranice međunarodnih organizacija i unaprijed utvrde njihovo značenje. To se također odnosi na neke termine koje koriste međunarodne organizacije.

Nastavnik-ca/edukator-ica bi mogao/la istražiti nekoliko različitih definicija 'reproduktivnih prava' i pripremiti ih za predstavljanje. Također, Nastavnik-ca/edukator-ica bi trebao pogledati animirani film *Just Now* prije prikazivanja.

PRVI DIO: 45-50 MINUTA: REPRODUKTIVNA PRAVA

Uvod: 5 minuta (plenarno)

Nastavnik-ca/edukator-ica kratko objašnjava što se očekuje od učenika/sudionika. On/ona također prolazi kroz ono što je već ranije pokriveno/obrađeno u vezi s pitanjem reproduktivnih prava (ako je to slučaj).

Što učenici znaju: 10 min (plenarno)?

Kroz *brainstorming* nastavnik-ca/edukator-ica pita kako bi učenici definirali "reproduktivna prava". Je li to isto što i 'pravo na pobačaj'? Odgovori se mogu zapisati na pametnu ploču ili nešto slično. Nastavnik-ca/edukator-ica zatim učenicima/sudionicima predstavlja nekoliko uobičajenih i možda službenijih definicija. Na engleskom jeziku to mogu biti sljedeće definicije:

<https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/reproductive-rights>

<https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1350>

https://en.wikipedia.org/wiki/Reproductive_rights

Što učenici znaju – 2.dio: 10 min (plenarno)?

Nastavnik-ca/edukator-ica pita učenike/sudionike jesu li nedavno čitali ili vidjeli nešto na (društvenim) medijima što se odnosi na reproduktivna prava. Nastavnik-ca/edukator-ica prikuplja nekoliko izjava, daje malo povratnih informacija.

Gledanje animiranog filma Just Now i kratki razgovor nakon gledanja: 15 minuta (plenarno)

Razred gleda kratak film projekta Just Now o reproduktivnim pravima.

Nastavnik može postaviti nekoliko pitanja, npr.:

- Koji su najbitniji događaji vezani za reproduktivna prava prikazani u animiranom filmu?
- Što vam se svidjelo ili nije svidjelo u filmu?
- Koliko mislite da je ova tema važna? Općenito? Za mlade ljude vaših godina?
- Zašto mislite da je ova tema toliko kontroverzna?

DRUGI DIO: DVA ŠKOLSKA SATA (RAD U MALIM SKUPINAMA) MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

---

2. sat: Uvod i upoznavanje s temom: 5-10 minuta

Nastavnik-ca/edukator-ica spominje ono što je obrađeno na prethodnom satu kako bi osvježio pamćenje učenika. On/ona zatim uvodi u drugi sat objašnjavajući da se više međunarodnih organizacija bavi ovim pitanjem. Mogu li učenici navesti bilo koju međunarodnu organizaciju s kojom su upoznati?

Istraživanje međunarodnih organizacija i njihovog angažmana o reproduktivnim pravima (ostatak ovog sata i prvih 15 minuta 3. sata)

Razred se dijeli u 4 manje skupine. Svaka skupina odabire voditelja koji će voditi raspravu, zapisničara koji će voditi bilješke tijekom rasprave i izlagača koji će biti odgovoran za kasnije organiziranje prezentacije pred cijelim razredom.

Svaka skupina dobiva zadatak na internetu istražiti jednu od 4 organizacije:

- Ujedinjeni narodi
- Svjetska zdravstvena organizacija
- Agencija EU-a za temeljna prava
- Europski parlament

Skupine će na internetu istražiti sljedeća pitanja:

1. Kakva je to organizacija i čime se bavi?
2. Kakav stav ova međunarodna organizacija zauzima kada su u pitanju reproduktivna prava?
3. Što ova organizacija tvrdi da bi se trebalo dogoditi?

Sljedeće poveznice pomoći će učenicima u istraživanju:

Ujedinjeni narodi: <https://www.ohchr.org/en/statements/2022/06/joint-web-statement-un-human-rights-experts-supreme-court-decision-strike-down>

Svjetska zdravstvena organizacija: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240039483> - Pages XIX and XX

Agencija EU-a za temeljna prava: <https://fra.europa.eu/en/publication/2017/mapping-minimum-age-requirements-concerning-rights-child-eu/accessing-abortion-services>

Europski parlament: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220603IPR32144/right-to-safe-and-legal-abortion-must-be-safeguarded-meps-demand>

3. sat (45 – 50 minuta)

Skupine završavaju s radom, a zatim pripremaju svoje 5-minutne prezentacije (15 minuta). Svaka grupa predstavlja ono što je otkrila na internetu u trajanju od 5 minuta. Nastavnik-ca/edukator-ica sažima i pomaže učenicima da donesu zaključke.

TREĆI DIO: OTPRILIKE 1 ŠKOLSKI SAT OD 45-50 MINUTA (RAD U MALIM SKUPINAMA) NACIONALNI/DRŽAVNI STAVOVI I ZAKONODAVSTVO

Uvod i upoznavanje s temom: 5-10 minuta

Nastavnik-ca/edukator-ica sažima prethodni sat, odgovara na eventualna pitanja i predstavlja posljednju sesiju, u kojoj će učenici istraživati zakonodavstvo u svojoj zemlji.

Istraživanje stavova i zakonodavstva u vlastitoj zemlji (25 minuta)

Učenici idu na internet (u istim ili različitim grupama) i rješavaju jedno od sljedećih pitanja:

1. Kakvo je trenutno zakonodavstvo u našoj zemlji u vezi s pobačajem?
2. Kako se promijenilo zakonodavstvo u našoj zemlji u zadnjih 50 godina?
3. Što pokazuju ankete/studije o podršci ili odbijanju prava na pobačaj u mojoj zemlji?
4. Tko su bile glavne osobe koje su se u prošlosti borile za pravo na pobačaj u mojoj zemlji?

Male skupine pripremaju prezentacije od po 5 minuta (priprema 15 minuta).

Svaka skupina predstavlja ono što je otkrila na internetu u trajanju od 5 minuta. Nastavnik-ca/edukator-ica sažima i pomaže učenicima da donesu zaključke.

Završetak: 5 – 10 minuta

Nastavnik-ca/edukator-ica daje povratne informacije, usustavljuje informacije iznesene tijekom aktivnosti i završava sat.

IDEJE ZA DOMAĆU ZADAĆU

Učenici mogu pitati svoje roditelje ili druge odrasle osobe sjećaju li se ranijih javnih rasprava u vezi s reproduktivnim pravima. Napomena: budući da ovo može biti osjetljiva tema, nastavnici će morati postupati s oprezom kako bi izbjegli protivljenje roditelja.

IDEJE ZA PRILAGODBU

PRVA MOGUĆNOST: Na kraju prvog sata ili nakon njega

Ako ima vremena, nastavnik-ca/edukator-ica može zamoliti učenike/sudionike da napišu (anonimno) na list papira što oni osobno misle o reproduktivnim pravima. Učenici mogu napisati kratak esej ili kratka objašnjenja o tome slažu ili ne slažu s nekoliko stavova/izjava, npr.:

- Mislim da pojedinac uvijek odlučuje hoće li pobaciti. DA/NE ili ljestvica slaganja. Mislim ovo jer.....
- Neugodno mi je govoriti o ovoj temi. DA/NE ili ljestvica slaganja. Mislim ovo jer.....
- Prava na pobačaj su vrlo važna tema za razgovor? DA/NE ili ljestvica slaganja. Mislim ovo jer.....

Pomoću ove vježbe dobit ćete učionički 'termometar' za daljnje rasprave.

DRUGA MOGUĆNOST: Učenici mogu preuzeti inicijativu i pozvati govornika u razred ili školu (fizički ili virtualno) koji može učenicima predstaviti borbu za reproduktivna prava u vlastitoj zemlji ili međunarodno, ili o sadašnjem zakonu(ima).

IZVORI

Na engleskom jeziku

Animirani film Just Now o reproduktivnim pravima

Ova međunarodna lenta vremena također može biti korisna:

https://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_reproductive_rights_legislation

Kao i stranica o svjetskim zakonima i politikama o pobačaju:

<https://reproductiverights.org/maps/worlds-abortion-laws/>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sadržaj ovih materijala ne odražava službeno mišljenje Europske unije.
Odgovornost za informacije i stavove izražene u materijalima u potpunosti leži na autoru(ima).